

Batılaşmacı Edebiyatın Kısa Macerası

– EDİP GÜL · 25 Mayıs 2024

BATILAŐMACI EDEBİYATIN KISA MACERASI Tefik Fikret Edebiyatı Cedide, Ahmet Haşim Fecr-i Atidir. Tanzimat edebiyatı demek aslında Ziya Paşa demektir. Bir iki şiiriyle Namık Kemal'i saysak bile şinasi ikinci sınıf kalem erbabıdır. Her ne kadar yeni edebiyatın ışığını yaktıysa da ek bir varlık gösterememiştir. Yıkmaya kalktığı büyük edebiyatın enkazı altında kalmıştır.

Birçok alanda ilkleri ortaya koymuş ama çok özendiği batlı anlamda bir sanatçı asla olamamıştır. Ne 'Şiir Evlenmesi' gerçek bir tiyatro eseri olabilmiş, ne de Büyük Reşit Paşa denilen Necip Fazıl'ın tabiriyle Küçük Reşit Paşa'ya yazdığı Kasideden başka bir varlık gösterebilmiştir.

Namık Kemal ise Vatan Kasidesi ve birkaç şiir dışında bir elle tutulur bir eser verememiş, Vatan Yahut Silistre gibi -o zaman için değerli- birkaç oyunla edebiyat tarihine geçmek istemiş, eserleri yeterli olmayınca edebiyat dünyasında siyasetiyle yer alabilmiştir.

Ziya Paşa yaptıkları tarihi hatayı fark etmiş, Harabat adlı antolojiyi telif ederek günah çıkarma yoluna gitmiş, arkadaşı Namık Kemal tarafından ihanetle suçlanmıştır. Bu suçlama Tahrir-i Harabat adlı bir esere neden olmuş, Ziya Paşa da ona cevap olarak Tahrir-i Harabatı Tahrir adlı eserle karşılık vermiş, Namık Kemal ona Takip adlı eserle tartışmayı nihayetlendirmiştir.

Osmanlı Tarihinden Celaleddin Harzemşah'a ulaşan tarih ilgisiyle İslamcılığa ve Osmanlıcılığa kapısını açık bulunduran şair batıcılığın en önemli üç dehlizinden birini oluşturmuştur.

Tanzimat 1. Dönemin açtığı yolda ilerleyen Hamit- Ekrem-Sezai üçlüsü de bir varlık gösterememiş, Edebiyat-ı Cedide adlı kumpanyadan doğru dürüst bir şair çıkmamıştır.

O da isnadıyla grubun yüz akı olmuş, inancıyla Türk Edebiyatında ilk tereddinin örneğini vermiş, edebiyatımızın irtidatını ilan ederek İslam dünyasının yüz karası olmuştur.

Cenap Şehabettin Elhan-ı Şita ile şiir semasına bir yıldız ve bir sürü moloz bırakmıştır. Recai Zade'nin Araba Sevda'sıyla eleştirdiği yanlış batıcılığın doğrusu bir türlü ortaya konulamamıştır. Muallim Naci ve Ahmet Mithat Efendi gibi iki Osmanlı fedaisi de edebiyatımızı kurtaramamıştır. Halit Ziya'da batılı anlamda ilk romana kavuşan edebiyatımız batının yasak aşkını ve ruh hastası tiplerini ülkemize ithal etmiştir.

Fecr-i Atiyle Edebiyat-ı Cedide'nin başaramadığı yapılmak istenmiş ama buna muvaffak olunamamış, Ahmet Haşim'in klasik mertebeye ulaşan şiirlerinden başka bir varlık gösterilememiştir. Milli Edebiyatla milliğe yol açılmamış, Cumhuriyete dek özgün bir edebiyata ulaşmak mümkün olmamıştır.

Cumhuriyet döneminin yüz akı Necip Fazıl, Sezai Karakoç, Nazım Hikmet, Hasan Hüseyin, 1. Ve 2. Yeni, Atilla İlhan ve diğerleriyle Türk edebiyatı kurtarılabilmıştır. Yahya Kemal'le yeniden yüzünü gösteren Divan Edebiyatı tekrar tünele girmiş, bir türlü gün ışığına çıkamamıştır.

Ahmet Kemal

Kayıt Tarihi : 17.11.2014